

Behörighet och statsbidrag
Emilia Ström
emilia.strom@socialstyrelsen.se

Anvisningar för statsbidrag för 2026 till vissa kommuner för insatser som avser barn som löper risk att begå brott i miljöer kopplade till organiserad brottslighet

Bakgrund

Socialstyrelsen har fått i uppdrag att fördela statsbidrag till kommuner i syfte att stärka det brottsförebyggande arbetet när det gäller barn som löper risk att begå brott i miljöer kopplade till organiserad brottslighet.

Bidragets storlek

Statsbidrag för bidragsår 2026 kommer att fördelas under förutsättning att riksdagen anvisar medel till statsbidraget. Socialstyrelsen har i nuläget inte kännedom om hur stor summa som skulle komma vara tillgänglig att fördela för 2026 i det fall riksdagen anvisar medel.

Tillgängliga medel att fördela för bidragsår 2025 var 147 000 000 kronor.

Vilka kan ansöka om medlen?

I tabellen på bidragets webbsida framgår det vilka kommuner som har möjlighet att ansöka om medel för ändamålet under 2026. Inför varje ansökningstillfälle ska Socialstyrelsen besluta vilka kommuner bidrag får lämnas till och offentliggöra det. Beslutet bygger på statistik från statistikmyndigheten SCB i frågan om kommuner med minst ett område med stora socioekonomiska utmaningar. Socialstyrelsen inhämtar även synpunkter på listan från Polismyndigheten som bedömer om det finns kommuner som har ett särskilt behov av att stärka det förebyggande arbetet när det gäller barn som löper risk att begå brott i miljöer kopplade till organiserad brottslighet.

Vad kan ni använda medlen till?

Bidrag får lämnas för insatser som avser barn som löper risk att begå brott i miljöer kopplade till organiserad brottslighet. Sådana insatser kan omfatta barnets närstående eller andra personer som är relevanta för insatsen. Kommunen behöver i ansökan redogöra för hur insatserna förhåller sig till aktuell kunskap samt för hur behoven av insatserna i kommunen ser ut.

Bidraget får inte ersätta befintlig finansiering. Däremot kan bidrag finansiera uppstart eller utökning av befintliga insatser. Exempel på vad medlen kan användas till:

- Utbildning och handledning i risk- och behovsbedömningsmetoder, t.ex. EARL, ERASOR, ESTER, SAVRY, YLS/CMI, LS/CMI
- Utbildning och handledning i föräldraskapsstödsprogram, t.ex. Cope, De otroliga åren, Komet och Triple P
- Färdighetsträningsprogram t.ex. Coping Power Program, Dina-programmet och SNAP
- Strukturerad familjebehandling, t.ex. BSFT, FFT, MDFT och MST
- Treatment Foster Care Oregon (TFCO)
- Strukturerad KBT-baserad beteende- och färdighetsträning
- Uppstart av lokala Bob-råd
- Samverkansformen SIG enligt RBM-modellen
- Fokuserad avskräckning t.ex. GVI

Särskilda prioriteringar

Socialstyrelsen får prioritera mellan ansökningarna och ge företräde till de ansökningar som avser kunskapsbaserade insatser eller på någon annan grund bedöms ha bäst förutsättningar att uppfylla det syfte med bidraget som anges i 1 §. Myndigheten får även prioritera ansökningar från kommuner där behovet av brottsförebyggande arbete bedöms vara störst. För bedömningarna i första stycket ska Socialstyrelsen vid behov inhämta synpunkter från relevanta myndigheter

När kan ni använda medlen?

Socialstyrelsen betalar ut medlen under 2026 och de kan användas till och med den 31 december 2026.

När behöver Socialstyrelsen ha er ansökan?

Sista dag att ansöka om medlen är den **1 december 2025**.

Hur gör ni ansökan?

Socialstyrelsen tagit fram ett webbformulär för de uppgifter som vi efterfrågar. Ni ska lämna alla uppgifter som formuläret omfattar om instruktionerna inte säger något annat. Formuläret återspeglar de villkor som framgår av regeringsuppdraget.

Ansökan görs via Socialstyrelsens e-tjänst. Läs mer om e-tjänsten för statsbidrag: <https://statsbidrag.socialstyrelsen.se/om-statsbidrag/>

Vad gäller för återrapportering

Kommuner som har tagit emot statsbidrag för 2026 ska skicka in en redovisning om hur medlen har använts. I slutet av bidragsåret skickar Socialstyrelsen ut ett webbaserat återrapporteringsformulär via kommunens registratur till berörd verksamhet med ansvar för statsbidrag. Redovisningen ska innehålla en redogörelse för hur de mottagna medlen har använts, (ni ska även ange antal personer som nåtts av insatserna) de resultat som har uppnåtts och hur de förhåller sig till syftet med bidraget samt övriga uppgifter och handlingar som myndigheten begär.

Medel som inte har använts eller som inte har använts i enlighet med angivna villkor ska återbetalas till Socialstyrelsen. Ett sådant villkor är att återrapporteringen till Socialstyrelsen sker inom angiven tidsram. Socialstyrelsen fakturerar berörda bidragsmottagare.

Vad gäller för återkrav och återbetalning av medel?

13 § Mottagaren av ett bidrag är återbetalningsskyldig om

1. bidraget har lämnats felaktigt eller med för högt belopp,
2. bidraget helt eller delvis inte har utnyttjats eller inte har använts för det ändamål som det har beviljats för,
3. mottagaren inte har lämnat en sådan redovisning som avses i 10 §, eller
4. villkoren i beslutet inte har följts.

Enligt 9§ i förordning (2024:158) om statsbidrag till kommuner för insatser som avser barn som löper risk att begå brott i miljöer kopplade till organiserad brottslighet får beslut om bidrag förenas med villkor som ska framgå av beslutet.

Ett sådant villkor är att kommunen för återrapporteringen av statsbidraget ska:

- ha ett separat konto för bidraget i sin bokföring eller på annat sätt ur sin bokföring, på förfrågan från Socialstyrelsen, kunna hämta uppgifter om hur bidraget har använts och lämna dessa uppgifter till myndigheten.

Socialstyrelsen kan komma begära in kontoutdrag i samband med bidragets återrapportering.

Överklagande

15 § Beslut enligt denna förordning får inte överklagas.

Kontakt

e- post: statsbidrag.gangkriminalitet@socialstyrelsen.se